

ПОРТФОЛІО

Що таке портфоліо?

1. *Портфоліо* – це систематичний збір робіт учня, що проводиться з певною метою.
2. *Портфоліо* може містити роботи, що відбираються вчителем, дитиною та батьками.
3. *Портфоліо* має відображати щоденні види діяльності дитини.
4. *Портфоліо* має бути постійним процесом – так воно зможе відобразити зусилля дитини, її прогрес та навчальні досягнення за певний період часу.
5. За допомогою портфоліо можна зрозуміти процес мислення дитини і спланувати відповідні стратегії та методи роботи з нею.
6. Портфоліо відображає сильні сторони дитини, а також її потреби.

Цілі використання портфоліо:

- Вивчення прогресу розвитку дитини за певний період часу, у тому числі прогресу з розвитку відповідних навичок (наприклад, навичок з письма).
- Забезпечення можливості для самооцінювання.
- Допомога вчителю у визначенні індивідуальних цілей для дитини.
- Основа для оцінки та розроблення навчальної програми.

Види портфоліо

У класі можуть використовуватися різні види портфоліо:

1. **РОБОЧЕ ПОРТФОЛІО** – вчитель спільно з учнем здійснює оцінку його робіт. Дитина обирає зразки робіт, які демонструють її розвиток, рівень опанування відповідними навичками, батьки додають свої коментарі, вчитель додає власні зразки робіт дитини.

(+) такий вид портфоліо найбільш точно відображає прогрес розвитку дитини, показуючи її щоденний прогрес.

(-) містить дуже багато різних зразків робіт. Може створювати ситуацію, коли лише вчитель бере відповідальність за його наповнення – щоб уникнути цього, потрібно розмістити портфоліо в доступному для дитини місці.

2. **ДЕМОНСТРАЦІЙНЕ ПОРТФОЛІО (портфоліо учня)** – містить лише найкращі роботи дитини і наповнюється самою дитиною.

(+) є мотивацією для дитини виконувати роботи, що демонструють її найкращі досягнення.

(-) у більшості випадків не відображає щоденну діяльність. Для дитини з особливими потребами таке портфоліо не показує її слабкі місця та сфери, де потрібна додаткова допомога.

3. **ПОРТФОЛІО ВЧИТЕЛЯ** – часто ведеться самим педагогом спільно з демонстраційним портфоліо. Цей вид портфоліо містить форми оцінювання розвитку дитини, інформацію від інших фахівців, результати перевірочних завдань, які вибирає не дитина, а сам педагог.

Часто вчителі можуть одночасно використовувати елементи усіх трьох видів портфоліо. Кожен навчальний заклад і кожен вчитель мають знайти спосіб, який є найефективнішим для того, щоб якомога більше дізнатися про дитину і забезпечити її додаткові потреби.

При наповненні змістом портфоліо потрібно пам'ятати про два важливих чинника:

1. Вибір учителя і вибір учня.
2. Мета, з якою вибирається та чи інша робота – демонстрація прогресу в опануванні певними навичками, демонстрація процесу мислення тощо.

Портфоліо має бути максимально орієнтованим на дитину. Коли дитині дається можливість вибирати свої роботи, вона починає розуміти критерії, за якими її роботи будуть оцінюватися.

Портфоліо може містити багато різних видів робіт, які розміщуються у портфоліо вчителем, дитиною та батьками, як наприклад:

Зразки письмових робіт
Малюнки
Опитувальники
Коментарі педагога
Фотографії
Спостереження
Список прочитаних книг

Зразки спільних робіт
Самооцінювання
Коментарі батьків
Зразки робіт в рамках окремих освітніх галузей
Приклади вирішення проблем
Щоденники

Портфоліо – це інструмент, який демонструє досягнення учня. Портфоліо не є інструментом планування роботи з дитиною. Проте, вчитель використовує інформацію з портфоліо для подальшого планування - адже потрібно спочатку знати, що вже вміє робити дитина, перед тим, як планувати наступні кроки. Користуючись інформацією з портфоліо, педагог також дізнається про сильні і слабкі сторони дитини, про хід її мислення, про прогрес в опануванні навичками тощо.

Портфоліо – це позитивний спосіб оцінювання дитини, оскільки демонструє свідчення досягнень дитини. Портфоліо фокусується на тому, що дитина **МОЖЕ** робити і як швидко відбувається прогрес у розвитку її здібностей – часто вчителі і батьки бачать лише ціль, яку потрібно досягти, і не помічають прогрес на цьому шляху, як і не помічають зусилля дитини для досягнення цілі.

ДЕМОНСТРАЦІЙНЕ ПОРТФОЛІО (портфоліо учня)

Мета портфоліо: накопичення досягнень, відслідковування прогресу, представлення розвитку за окремий проміжок часу.

Завдання:

- проаналізувати і узагальнити свою роботу;
- відобразити динаміку свого особистісного росту;
- представити результат своєї роботи найбільш повно і ефективно.

Портфоліо учня початкової школи може стати своєрідним заохоченням, а заповнення кожної нової сторінки, а також внесення цікавого матеріалу, мотивуватиме дитину на нові звершення. Батьки і вчителі початкових класів зможуть спостерігати за розумовим, фізичним і психоемоційним розвитком дитини.

Як же виглядає портфоліо учня початкової школи?

У першу чергу воно має бути яскравим, барвистим, можливо, пов'язане з улюбленими мультиплікаційними героями дитини. У портфоліо показуються усі успіхи, досягнення дитини, позитивні емоції, виражені в творчих роботах, думках дитини, її відношення до навколишнього світу. Більше того, створення портфоліо допоможе більше дізнатися про дитину, адже сторінки портфоліо міститимуть інформацію про характер, захоплення, різні досягнення – у навчанні, в спорті тощо.

Мета створення учнівського портфоліо:

Портфоліо є своєрідним звітом щодо досягнень і захоплень учня. У процесі наповнення портфоліо легко відстежити прогрес у різних сферах його розвитку, оцінити здібності в умінні застосувати набуті знання на практиці.

Портфоліо дає можливість учневі розвинути здатність самостійного оцінювання своїх досягнень, підвищує самомотивацію, дає змогу досягти кращих результатів у процесі навчання, розвиває навички планування і постановки цілей, допомагає вчителям побачити приховані здібності учня, що необхідно для подальшого їх розвитку.

Структура демонстраційного портфоліо:

На сьогодні яких-небудь жорстко встановлених правил і вимог, що регламентують структуру портфоліо учня початкової школи не існує. Тому рекомендується використати зазначені нижче розділи, оскільки на нашу думку, вони не містять нічого зайвого і дозволяють повною мірою досягти цілей, які покладені на портфоліо.

1. **Титульний лист «Це Я»**. Містить інформацію про адресу і найменування навчального закладу, прізвище, ім'я, по-батькові учня і клас. За бажанням можна розмістити на титульному аркуші фотографію учня.
2. **«Мої фотографії»**. На цій сторінці портфоліо можна опублікувати як сімейні фотографії, так і фотографії самого учня.
3. **«Моя сім'я»** Тут вказується інформація про склад сім'ї учня. Ці сторінки можна присвятити найріднішим, близьким людям, а саме батькам, братам, сестрам, бабусям і дідусям, доповнити альбом відповідними фотографіями.
4. **«Що я вмію і люблю робити»**. Цей розділ дозволяє проілюструвати навички і захоплення учня. У розділі **«Я вмію _____»** рекомендується вказати найбільш значимі досягнення учня. Це не обов'язково має відноситися до навчального процесу. Наприклад, якщо дитина навчилася плавати цього літа, то для першого класу – це також є досягненням. У розділі **«Я люблю робити»** рекомендується вказати відомості про інтереси і захоплення

учня. У розділі **«Мої захоплення»** відображено улюблені заняття дитини. Буде прекрасно, якщо ці захоплення мають практичну основу і представлені оригінальними виробами, аплікаціями, які додаються.

У процесі навчання ця інформація може допомогти педагогам розвинути наявні у дитини здібності, а також знайти серед однокласників однокласників і друзів.

5. **«Мій режим дня»** Цей розділ портфоліо сприяє розвитку навичок з планування. Буде корисно, якщо цей розділ учень заповнить самостійно, а вчитель потім допоможе звести інформацію за часом тих або інших справ. Рекомендуємо роздрукувати цей лист портфоліо і повісити його вдома поряд з робочим місцем учня. У вкладці **«Моя улюблена їжа»** буде дуже цікаво написати не лише про смакові уподобання учня, але також розкрити секрети деяких рецептів.

6. **«Мої досягнення і плани»**. Інформація у цьому розділі дає змогу вчителям зорієнтуватися в сильних сторонах учня, зрозуміти його прагнення і бажання отримати додаткові знання і навички, або ж переконатися в тому, що в учня вже існує деякий план дій, послідовне виконання якого дозволить йому зрештою досягти поставленої мети. На сторінці **«Мої досягнення»** записуються усі результати досягнень дитини. Що, де і коли відбулося. Не забувайте вкладати сюди подяки, грамоти, якщо такі є.

7. **«Моя участь у гуртках, секціях і клубах»**. Тут необхідно вказати інформацію про назву гуртка, секції або клубу, назву установи, в якій проводяться заняття і час, впродовж якого учень брав або бере участь в діяльності гуртка або клубу.

8. **«Моя творчість» (літературні роботи)**. Цей розділ не є обов'язковим. У початкових класах рівень розвитку творчих навичок у сфері літератури, як правило, ще не на стільки високий, щоб учень вже міг складати які-небудь вірші або оповідання, але в той же час, бувають винятки.

9. На сторінці **«Мої творчі роботи»**, можна розмістити творчі роботи, зроблені учнем.

10. **«Мої успіхи в навчанні»** (роботи, які дитина вибере самостійно).